

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1To/9/2022
Identifikačné číslo spisu:	9508100010
Dátum vydania rozhodnutia:	07.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:9508100010.5

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Dany Wänkeovej na verejnom zasadnutí konanom 7. septembra 2022 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému U. G. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné prejednal odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaného U. G. podané proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T/3/2008, z 8. apríla 2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. e) Trestného poriadku zrušuje rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T/3/2008, z 8. apríla 2022.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku

I.

obžalovanému U. G., nar. X. H. XXXX v X. O., trvale bytom T. X., K. XX, t. č. vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica
na základe uznania viny

obžalovaného U. G. právoplatným rozsudkom Špeciálneho súdu Pezinok z 24. februára 2009, sp. zn. BB-3T 3/2008, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave, sp. zn. 2Toš 5/2009, z 13. septembra 2010

v bode 1

za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.,

v bode 2

za trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), i) a j) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.,

v bode 3

za trestný čin hrubého nátlaku formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 235a ods. 1, ods. 2 písm.

a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.,

kde výrok o vine po povolení obnovy konania zostal nedotknutý,

u k l a d á :

Podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 s použitím § 35 ods. 2 a § 29 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005, s použitím nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, z 28. novembra 2012 uverejneného pod č. 428/2012 Z. z. úhrnný výnimočný trest odňatia slobody vo výmere 24 (dvadsaťštyri) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do III. (tretej) nápravnovychovnej skupiny.

II.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátora zamietam ako nedôvodné.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-3T/3/2008, z 8. apríla 2022 bol obžalovaný U. G. uznaný za vinného v bode 1 pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., v bode 2 pre trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. i) a písm. j) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. a v bode 3 pre trestný čin hrubého nátlaku formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 235a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., kde výrok o vine po povolení obnovy konania zostal nedotknutý, ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe, že

1/ v presne nezistenom čase najneskôr na prelome rokov 2003 - 2004 zosnoval U. G.Č. zločineckú skupinu, ktorú najneskôr v tom istom období založil spolu s Q. R., H. U. a jej členmi sa postupne stali J. Č., Š. Y., J. R., N. U., J. W., F. F. a ďalšie doteraz nestotožnené osoby predovšetkým z T. X. a okolia, v úmysle priamo alebo nepriamo získavať finančné a rôzne iné výhody viacerými formami koordinovanej trestnej činnosti s cieľom páchať prečiny a zločiny predovšetkým v regiónoch Trebišova, Michaloviec, Veľkých Kapušan, Sobraniec a Čiernej nad Tisou a príležitostne aj na ostatnom území Slovenska okrem iného aj v ďalších bodoch skutkovej vety rozsudku popísanou činnosťou smerujúcou najmä k zabezpečeniu podriadenosti poškodených subjektov nárokom skupiny, pričom táto skupina je vertikálne a horizontálne štruktúrovaná tak, že jej vedúcim je U. G., jeho zástupcom Q. R.Č., a vykonávanie jednotlivých protiprávných činov a činnosti smerujúcej k zachovaniu a ochrane skupiny majú na starosti H. U., Š. Y., J. R., N. U., J. W., F. F., J. Č.Š. a ďalšie doteraz nestotožnené osoby.

2/ dňa 19. mája 2004 v čase po 17.00 h v priestoroch záložne v J. X. Y. vo T. X. na nám. Z. D. X U. G., Q. R. a H. U. napadli, spúťali a zabalili do posteľnej plachty G. Q. z dôvodu, že tento odmietal spoluprácu s uvedenými osobami pri nelegálnom dovoze cigariet a takto sa odmietal podriaďovať nárokom skupiny zosnovanej U. G., naložili ho do kufra bližšie nestotožneného osobného motorového vozidla zn. BMW rady 7, modrej farby a H. U. ho odviezol na tomto vozidle do objektu bývalého poľnohospodárskeho družstva v obci Y., okres J., kde už čakal J. Č. a tohto spoločne obaja z vozidla vyložili do jednej z maštálí uvedeného družstva, kde ho položili do betónového žľabu, následne H. U. z družstva odišiel na uvedenom motorovom vozidle a J. Č. ostal strážiť G. Q., k nemu sa s časovým

odstupom niekoľkých minút pripojil aj Š. Y., ktorý na uvedené družstvo do obce Y. priviezol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Favorit modrej farby evidenčného čísla: J.-XXX G. patriace G. Q., následne v čase okolo 18.00 h uvedeného dňa prišli na uvedené družstvo do obce Y. U. G., Q. R. a H. U. na vyššie popísanom osobnom motorovom vozidle zn. BMW, neskôr Š. Y. na príkaz U. G. na tom istom vozidle odišiel z družstva preč, potom U. G., Q. R., H. U. a J. Č. vyniesli G. Q. zo žľabu a položili v maštali medzi žľaby, následne pristúpil k nemu U. G. a po ich krátkom rozhovore v maďarčine sa U. G. spýtal Q. R., či sa má s Q. pohrať nožom, na čo Q. R. odvetil, že nechce, aby tam bolo veľa krvi a nech ho G. zadusí, následne na to H. U. vybral z vozidla G.D. Q. ťažné lano, urobil na ňom slučku, prevliekol ju G. Q. okolo krku a začal ho škrtiť tak, že rukami sťahoval slučku na lane a nohou sa zapieral o jeho rameno, pričom súčasne U. G. G. Q. striedavo zapchával nosné dierky so slovami „G., G.“ až ho nakoniec zadusili, čo trvalo približne 10 minút, potom všetci štyria telo G. Q. vyniesli von z budovy maštale k vopred vykopanej jame, ktorú vykopali v noci z 18. na 19. mája 2004 na príkaz U. G. Š. Y., H. U. a J. Č.Š.. U. G., Q. R. a H. U. vyzliekli G. Q. donaha, jeho telo hodili do uvedenej jamy a túto aj s telom zahrabali zeminou, následne U. G. prikázal J. Č., aby spálil lano, posteľnú plachtu, šatstvo a doklady G.N. Q. a dal mu 8.000,- Sk (265,55 €), ktoré našiel v Q. peňaženke, potom U. G., Q. R. a H. U. z družstva odišli preč a ešte v uvedený deň v neskorých večerných hodinách Š. Y. sa opätovne vrátil na uvedené družstvo, odviezol odtiaľ motorové vozidlo G. Q. a toto nechal odparkované v W. na ulici Y. XXXX/XX,

3/ v presne nezistenom čase v jesenných mesiacoch roku 2004 na benzínovom čerpadle Slovnaft vo T. X., okres J., sa po predchádzajúcom telefonickom dohovore s H. U. O. S. stretol s Q. R., ktorý mu bez verbálneho uvedenia dôvodov avšak pod zo situácie vyplývajúcou hrozbou bližšie nešpecifikovaného násillia a bližšie nešpecifikovaných negatívnych následkov s konkludentným návrhom na zabezpečenie ochrany pred týmito následkami oznámil, že musí mesačne platiť sumu vo výške 10.000,- Sk (331,94 €) za prevádzkovanie pneuservisu a baru W. v meste T. X.G., R.. K. F. XXXX, ktoré prevádzkuje jeho manželka, pričom v dňoch 1. januára 2005 a 1. februára 2005 v priestoroch vyššie uvedeného pneuservisu odovzdal H. U. sumy po 10.000,- Sk (331,94 €), zároveň dňa 10. januára 2005 po predchádzajúcom telefonickom dohovore s Q. R. sa O. S. stretol s ním a U. G.Č. v priestoroch vyššie uvedeného pneuservisu, ktorí od O. S. bez právneho dôvodu žiadali zaplatenie sumy vo výške 500.000,- Sk (16.596,96 €) ako „pokuty“, na zaplatení ktorej sa dohodli do 10. marca 2005, následne v presne nezistený deň po 1. februári 2005 sa O. S. opätovne po predchádzajúcom telefonickom dohovore stretol s H. U.K. pred barom W., a tento od neho pod hrozbou násillia žiadal zaplatenie sumy vo výške 300.000,- Sk (9.958,18 €) v čiastkach po 100.000,- Sk (3.319,39 €) každý nasledujúci týždeň, pričom H. U. mu zvýšeným hlasom vulgárne vynadal a asi o týždeň na to v rámci vymáhania tej istej sumy v čase okolo 23.30 hod. vo vyššie uvedenom bare U. G. oslovil tam sediaceho O. S. a tohto sa pýtal, či si myslí, že bude chodiť po meste vo T. X. len tak a opýtal sa ho, či mu má tam „zajebať“,

4/ v presne nezistený deň mesiaca august roku 2004 Q. R. osobne navštívil T. F. v mieste jeho pobytu v obci Č., okres W. a pred rodinným domom číslo XX mu bez verbálneho uvedenia dôvodov avšak pod zo situácie vyplývajúcou hrozbou bližšie nešpecifikovaného násillia a bližšie nešpecifikovaných negatívnych následkov s konkludentným návrhom na zabezpečenie ochrany pred týmito následkami povedal, že musí platiť 5.000,- Sk (165,97 €) mesačne, keďže nosí naftu z Ukrajiny, čo on aj štyrikrát vykonal proti svojej vôli, a to v mesiacoch august až november 2004, pričom po týchto štyroch odovzdávkach T. F. odkázal, že ďalej platiť nemieni,

5/ R. W. v priebehu mesiaca august roku 2004 povedal T. F., aby mu zaplatil dlh z pôžičky v sume 27.000,- Sk (896,24 €), čo T. F. odmietol, následne R. W. a H. U. dňa 24. novembra 2004 na ceste medzi T. X. a obcou S., okres W. motorovým vozidlom skrížili jazdu motorovému vozidlu, ktoré riadil T. F., donútili ho vozidlom zastaviť, cez pootvorené okno dverí na strane vodiča udrel R. W. T. F. do tváre, prikázal mu z vozidla vystúpiť a následne mu opäť povedal, aby zaplatil sumu vo výške 27.000,- Sk (896,24 €), ďalej dňa 11. decembra 2004 vo večerných hodinách v obci S. R. W.X. spoločne s H. R. sa pristavili pri G. F., bratovi T. F. a E. E.K. a to v momente, keď G. F. odpájal od motorového vozidla príviesný vozík zakrytý plachtou, a po skontrolovaní obsahu vozíka R. W. niekoľkokrát udrel do tváre E. E. a povedal mu, nech odkáže T. F., aby splatil dlhovanú sumu,

6/ dňa 16. novembra 2005 v čase okolo 16.15 h prišli spoločne J. Č., N. U., J. R. a S. Y. na osobnom motorovom vozidle zn. Peugeot 307, ktoré riadil a ktorého majiteľom je S. Y., na M. Š. v časti U. F., kde z vozidla vystúpili J. R. a N. U. aj s vopred pripravenými plastovými kanistrami s obsahom benzínu s úmyslom podpáliť erotický salón s názvom G., pričom S. Y. a J. Č. na vozidle odišli preč s tým, že po podpálení salónu sa po nich vrátia, potom N. U. s J. R. podišli k uvedenému erotickému salónu, kde jeden plastový kanister s obsahom benzínu ponechali pred vchodovými dverami a ďalší plastový kanister po rozbití okna vhodili do vnútorných priestorov, ktoré následne zapálili, pričom sa vznietil požiar a tento sa rozšíril aj do priestorov reštaurácie „U. F.“ a vedľajšieho bufetu, v dôsledku čoho došlo k úplnému zhoreniu interiéru a exteriéru, čím takto vznikla škoda pre G. O. na zničenom a poškodenom zariadení v sume 379.006,- Sk (12.580,69 €), na zničených elektrotechnických predmetoch škoda v sume 445.291,- Sk (14.780,95 €) a na objekte budovy škoda v sume 4.063.591,-Sk (134.886,50 €), v rámci ktorej škody bola spôsobená škoda pre spoločnosť Alianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Bratislava, Dostojevského rad č. 4 v sume 2.145.326,- Sk (71.211,78 €), pre spoločnosť CocaCola Beverages Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Tuhovská 1 v sume 15.131,- Sk (502,26 €), pre spoločnosť Pepsi-Cola SR spol. s. r. o., Nádražná 534, Malacky v sume 33.597,- Sk (1.115,22 €), pre Slovenskú Sporiteľňu, a. s., so sídlom Bratislava, Suché Mýto 4 v sume 10.895,- Sk (361,65 €) a pre spoločnosť Kofola, a. s., Rajecká Lesná 1, okres Žilina vo výške 7.454,- Sk (247,43 €), čím takto spôsobili celkovú škodu v sume 4.954.965,- Sk (164.474,70 €),

7/ dňa 9. januára 2006 v čase od 04.30 h do 05.15 h na pokyn J. Č. prišli N. U., J. R. a J. W. k objektu erotického salónu E. O. v J. na Š.W. XX, kde za použitia duplikátu pravého kľúča si otvorili dvere, vošli do objektu, kde spoločne so sebou prineseným benzínom popolievali interiér salónu, ktorý následne podpálili, následkom čoho došlo k požiaru interiéru, čím takto Ing. H. Š. spôsobili škodu na zariadení v sume 137.133,- Sk (4.551,98 €), na zničených elektrotechnických predmetoch škodu v sume 28.342,- Sk (940,78 €) a na budove manželom Ing. H. R. a F. R. škodu v sume 1.800.000,- Sk (59.749,05 €), čím takto spôsobili celkovú škodu v sume 1.965.475,- Sk (65.241,82 €),

8/ F. F. si v bližšie nezistenom čase a na bližšie nezistenom mieste doposiaľ neupresneným spôsobom zadovážil celkovo 6,5 kg funkčných priemyselných trhavín PERUNIT 20 o hmotnosti 5 kg, DANUBIT 1 o hmotnosti 0,6 kg a DANUBIT 2 o hmotnosti 0,9 kg, 1 ks elektrickej rozbušky DEP-S, 1 ks elektrického iniciátora EPIC a 1 ks elektrického iniciátora EPIM, ktoré ukryl v hospodárskej budove na pozemku patriacemu k jeho rodinnému domu číslo XX v obci Y., okres J., tieto boli dňa 20. októbra 2005 zaistené príslušníkmi Policajného zboru SR, pričom dňa 16. októbra 2005 vo večerných hodinách J. Č. s doteraz nestotožnenými osobami z trhaviny Perunit 20 predtým tiež prechovávanéj F. F. pripravili nefunkčný nástražný výbušný systém pozostávajúci z 1,4 kg tejto trhaviny, mobilného telefónu zn. Ericsson GA 628 a elektrických drôtov, ktorý v čase medzi 22.00 h dňa 16. októbra 2005 až do 02.00 h dňa 17. októbra 2005 doteraz nestotožnené osoby po prekonaní visiaceho zámku na parkovacom boxe na J. ulici v J. umiestnili pod osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia ev. č. J. majiteľa Mgr. H. A. a zároveň pod uvedené vozidlo umiestnili aj výhražný anonymný list formátu A4 s textom „zaplať za cigarety, ktoré si zobral, lebo bude zle“, následne túto skutočnosť J. Č. za pomoci vchodového telefónu oznámil pracovníkovi televízie H. J. T. z J. s úmyslom skompromitovať Mgr. H. A. ako funkcionára Úradu justičnej a kriminálnej polície, Okresného riaditeľstva policajného zboru v J.,

9/ v bližšie nezistenej dobe roku 2005, najpravdepodobnejšie v letných mesiacoch si doteraz nestotožnená osoba doposiaľ nezisteným spôsobom a od nezistenej osoby, v rozpore so Zákom č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive v platnom znení, zadovážila hromadne účinné strelné zbrane, a to 4 ks ručné protitankové granáty, z ktorých dva kusy si ponechala a o ukrytie zvyšných dvoch kusov požiadala F. F., s čím F. F. súhlasil, tieto 2 kusy ručných protitankových granátov od tejto osoby prevzal a následne tieto zabalené v cestovnej taške odniesol Š. H. do miesta jeho trvalého bydliska a požiadal ho, aby tašku u seba ukryl, ktorý tak urobil bez toho, aby vedel, čo je jej obsahom a túto následne dňa 25. mája 2006 dobrovoľne vydal príslušníkom Policajného zboru SR.

Za to bol obžalovanému U. G. uložený podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení

účinnom do 31. decembra 2005 s použitím § 35 ods. 2 a § 29 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005, s použitím nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, z 28. novembra 2012 uverejneného pod č. 428/2012 Z. z. výnimočný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov a zároveň ho súd zaradil na výkon trestu odňatia slobody do III. (tretej) nápravnovychovnej skupiny podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005.

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne:

„Obžalovaný G. sa viacerými konaniami dopustil spolu troch trestných činov, čo súd považoval za viacčinný súbeh trestných činov. Za najprisnejšie postihnuteľný trestný čin treba považovať trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005. Za takýto trestný čin je možné uložiť jedine výnimočný trest, ktorým sa v zmysle § 29 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. rozumie jednak trest odňatia slobody nad pätnásť rokov až do dvadsiatich piatich rokov, a jednak trest odňatia slobody na doživotie. V odsekoch 2 a 3 tohto ustanovenia Trestného zákona je ďalej uvedené, že trest odňatia slobody nad pätnásť až do dvadsiatich piatich rokov môže súd uložiť iba vtedy, ak stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť je veľmi vysoký a možnosť nápravy páchatel'a je obzvlášť sťažená, čo neplatí, ak súd ukladá tento výnimočný trest okrem iného aj podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona. Trest odňatia slobody na doživotie môže súd uložiť iba páchatel'ovi, ktorý okrem iného spáchal trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 2, a to za podmienok, že a) stupeň nebezpečnosti takého trestného činu pre spoločnosť je mimoriadne vysoký vzhľadom na obzvlášť zavrhnúťhodný spôsob vykonania činu alebo na obzvlášť zavrhnúťhodnú pohnútku, alebo na obzvlášť ťažký alebo ťažko napravitel'ný následok, b) uloženie takého trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti, c) nie je nádej, že by páchatel'a bolo možné napraviť trestom odňatia slobody nad pätnásť až do dvadsiatich piatich rokov.

Po konštatácii týchto faktov bolo úlohou súdu vyhodnotiť, či prichádza do úvahy uloženie trestu odňatia slobody na doživotie v zmysle vyššie citovaných ustanovení § 29 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (text zákona účinného v čase spáchania skutku bol totožný s textom posledného znenia zákona č. 141/1961 Zb. pred jeho zrušením novým Trestným zákonom č. 300/2005 Z. z.). Súd nemal pochybnosti o tom, že stupeň nebezpečnosti trestného činu vraždy je pre spoločnosť mimoriadne vysoký a uloženie výnimočného trestu odňatia slobody si vyžaduje účinná ochrana spoločnosti. Dôsledne sa zaoberal i tým, či je nádej, že by bolo možné páchatel'a napraviť trestom odňatia slobody nad pätnásť až do dvadsiatich piatich rokov a dospel k záveru, že takáto nádej v rozumnej rovine existuje, vychádzajúc pritom zo znaleckého dokazovania.

Podmienky na uloženie trestu odňatia slobody jedine na doživotie súd v konečnom dôsledku vyhodnotil na základe výsledkov znaleckého dokazovania v prospech obžalovaného U. G. tak, že v zásade resocializácia prichádza do úvahy aj u tohto obžalovaného. Na tomto posune sa významnou mierou podieľa vykonávaný trest, ale aj vzťah obžalovaného k synovi. Vykonané znalecké dokazovanie nepotvrdilo, že nie je nádej, že by obžalovaného bolo možné napraviť trestom odňatia slobody nad 15 rokov až do dvadsiatich piatich rokov a z tohto dôvodu je možné jediné riešenie, ktorým je uloženie trestu odňatia slobody na doživotie.

Z hľadiska posúdenia komplexnosti šancí na nápravu obžalovaného okrem už skôr uvedených skutočností, ktorými sú najmä doterajší výkon trestu odňatia slobody a pozitívny vzťah k synovi so snahou, aby sa syn vyvaroval nesprávneho konania obžalovaného, je dôležitou skutočnosťou podľa názoru súdu to, že znalkyňa pri obžalovanom G. konštatovala určité prosociálne črty správania sa obžalovaného. Práve tieto črty správania sa súd vyhodnotil v prospech obžalovaného, na ktorých je možné budovať prevýchovný efekt u obžalovaného, a to aj bez uloženia trestu odňatia slobody na doživotie, nie však trestom odňatia slobody kratším ako dvadsaťpäť rokov“.

Špecializovaný trestný súd v odôvodnení zdôraznil, že možnosť resocializácie je kompetentný riešiť ako otázku právnu, k riešeniu ktorej znalci poskytujú len podklady (viď napr. rozhodnutie publikované pod č. R 4/2000) a hodnotí v zásade len to, či „je alebo nie je nádej, že by páchatel'a bolo možné napraviť trestom odňatia slobody nad pätnásť do dvadsaťpäť rokov“. Znalec v konečnom dôsledku k tejto otázke nemá právo zaujímať stanoviská, pričom všeobecná možnosť resocializácie, pokiaľ nejde o osobu kognitívne neschopnú rozpoznať efektívnosť svojho budúceho konania z hľadiska jeho následkov, v

teoretickej rovine existuje vždy. Nádej na resocializáciu obžalovaného aj v prípade pozitívnej súhry všetkých potrebných faktorov existuje, avšak je priam nevyhnutné, aby takýto obžalovaný bol na dostatočne dlhý čas izolovaný od ostatnej spoločnosti, čím je spoločnosť zároveň chránená pred možnou recidívou konania obžalovaného. Nemožno podľa súdu opomenúť, že obžalovaný G. stál v hierarchii zločineckej skupiny na čele a ostatní obžalovaní podľa skôr uznanej viny vo viacerých prípadoch boli iba vykonávateľmi vôle obžalovaného U. G..

Ďalej Špecializovaný trestný súd uviedol, že z hľadiska úvah o ukladaní trestu súd vychádzal zo skutočnosti, že obžalovaný U. G. spáchal trestný čin vraždy z obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky, navyiac vraždu G. Q. ako člen organizovanej skupiny aj obzvlášť trýznivým spôsobom. Vražda G. Q., motivovaná najmä výstrahou pre ostatných a vykonaná za desaťminútového surového trýznenia obete, je konaním vysoko nebezpečným pre spoločnosť a stále svedčí o morálnej bezcitnosti obžalovaného, a to napriek istému posunu, ktorý konštatovala znalkyňa. Ľudský život je najvyššou hodnotou chránenou trestno-právnymi i inými predpismi, pričom spôsob vykonania vraždy svedčí o absolútnej neúcte k ľudskému životu.

U obžalovaného U. G. súd žiadnu poľahčujúcu okolnosť nezistil. Obžalovanému priťažovalo, že trestnú činnosť páchal ako osoba, ktorá v čase páchania trestnej činnosti netrpela duševnou poruchou a pokračoval v nej po dlhší čas, pričom v minulosti bol už pre trestné činy obdobnej povahy odsúdený. Z tejto skutočnosti, ako i z celkových okolností prípadu, súd vyvodil záver, že u tohto obžalovaného z hľadiska sklonu páchania trestnej činnosti ide o osobu, u ktorej sklon k recidíve je veľmi pravdepodobný. Všetky ostatné okolnosti, ktoré aj v tomto prípade zvyšujú spoločenskú nebezpečnosť konania tohto páchatel'a, sú zahrnuté do právnej kvalifikácie skutku, ako tzv. kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu vraždy, pričom v zmysle vyššie uvedených ustanovení Trestného zákona na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadať ako na poľahčujúcu alebo priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

Pokiaľ ide o hodnotenie na obžalovaného z Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, Špecializovaný trestný súd uviedol, že ide v zásade o všeobecné a v podstate pozitívne hodnotenie, ktoré si súd vyžiadal z dôvodu komplexnosti hodnotenia osoby obžalovaného, ktoré však kvantitu a kvalitu poľahčujúcich či priťažujúcich okolností nijak neovplyvňuje.

Na výkon uloženého trestu bol obžalovaný U. G. zaradený podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 do III. nápravnovýchovej skupiny, ktorá je najprisnejšia, pretože bol odsúdený za trestný čin, ktorý je uvedený v § 62 Trestného zákona (§ 219 vražda), pričom pri uložení výnimočného trestu nie je iná možnosť, než zaradenie páchatel'a do najprisnejšej nápravnovýchovej skupiny. Podľa § 438 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase rozhodovania súdu, táto nápravnovýchovná skupina zodpovedá ústavu na výkon trestu maximálneho stupňa stráženia.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal odvolanie obžalovaný U. G. (č. l. 10567 a nasl. spis, zv. č. 47). Argumentoval takto:

Vo vzťahu k porušeniu práva na nestranný súd, spravodlivé súdne konanie a prezumpciu nevinu uviedol: „Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 1Tost/2/2022, z 26. januára 2022 podľa § 32 ods. 5 písm. c) Trestného poriadku z dôvodov § 31 ods. 1 Trestného poriadku vylúčil predsedu senátu 3T JUDr. Jána Hrubala z vykonávania úkonov v prejednávanej trestnej veci pod sp. zn. BB-3T/3/2008. Dôvodom pre vylúčenie bola skutočnosť, že JUDr. Ján Hrubala bol členom senátu v trestnej veci obžalovaného J. R. vedenej na Špecializovanom súde pod sp. zn. PK-2T/14/2007, pričom v skutkovej vete rozsudku z 28. novembra 2007 bola prejedudikovaná vina U. G. vo vzťahu k zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona. V spomínanej „kauze R.“ bolo v skutku ustálené, že: „...prijal v roku 2005 v troch prípadoch od J. Č.Š., člena kriminálnej skupiny tzv. G., ktorého tím poveril šéf skupiny U. G....“. Obžalovaný na verejnom zasadnutí konanom 8. apríla 2022 uvádzal, že JUDr. Ján Hrubala bol vylúčený z dôvodov, ktoré nastali v roku 2007, teda skôr, ako bola v prejednávanej veci 8. februára 2008 podaná obžaloba na Špeciálny súd následne vedená pod sp. zn. BB-3T/3/2008. Z uvedených dôvodov sa JUDr. Ján Hrubala zákonným sudcom v prejednávanej veci ani nemal stať. Podotýkam, že v čase pridelenia obžaloby senátu 3T bol JUDr. Ján Hrubala členom senátu 2T a až následne sa stal riadiacim predsedom senátu 3T.

Podľa § 31 ods. 5 Trestného poriadku námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu. Obžalovaný G. v zmysle § 31 ods. 5 Trestného poriadku namietať zákonnosť všetkých procesných úkonov a rozhodnutí, ktoré vydal, alebo na ktorých vydaní sa podieľal JUDr. Ján Hrubala v tejto veci, lebo sú kontaminované nezákonnosťou a nespravodlivosťou. Tvrdil, že mu nie je možné uložiť trest odňatia slobody na základe výroku o vine rozsudku Špeciálneho súdu, sp. zn. BB-3T/3/2008, z 24. februára 2009, pretože celé dokazovanie v predmetnej veci viedol predseda senátu JUDr. Ján Hrubala. Námietku obžalovaného G. Špecializovaný trestný súd v rozsudku z 8. apríla 2022 ponechal bez odpovede. Nie je zjavné, či tak Špecializovaný súd učinil pre domnelú nepôvodnosť tejto námietky, alebo či sa ňou opomenul zaoberať zámerne. Podstatné je, že námietka obžalovaného G. mohla mať vplyv na samotné rozhodnutie vo veci a že Špecializovaný súd sa ňou v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nevysporiadal.

Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze, sp. zn. IV. ÚS 14/2019, z 1. decembra 2020 konštatoval, že konkrétna námietka dôležitá pre rozhodnutie vo veci nesmie zostať bez náležitej odpovede (ods. 101). Podľa čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola zistená zákonným spôsobom. Dohovor teda vyžaduje, aby vina bola preukázaná zákonným spôsobom, t. j. zakotvuje princíp zákonnosti trestného konania. Tento princíp je v Trestnom poriadku vyjadrený v ustanovení § 2 ods. 1 a v Ústave Slovenskej republiky v článku 17 ods. 2.

V rezolúcii XII. Medzinárodného kongresu trestného práva v Hamburgu (1979) sa uvádza, že princíp prezumpcie nevinoty okrem iného obsahuje tieto zásady:

nikto nesmie byť odsúdený alebo právnu formou uznaný za vinného bez vykonania trestného konania v zákonnej forme

nikomu nesmie byť uložený trest alebo iná rovnako závažná sankcia, ak jeho vina nebola preukázaná v súlade so zákonom - od nikoho nemožno žiadať, aby dokazoval SVOJU nevinu, v pochybnostiach musí konečné rozhodnutie vyznieť v prospech obvineného. Porušenie princípu nevinoty zo strany súdu má svoje konzekvencie vo vzťahu k otázke neustrannosti sudcu v ďalšej fáze trestného konania. V druhovo podobnej veci Ústavný súd konštatoval, že je žiaduce, aby súdy konajúce a rozhodujúce v ďalšom priebehu trestného konania zohľadnili výrok ústavného súdu o porušení princípu prezumpcie nevinoty vo vzťahu k sťažovateľovi a aby o vine sťažovateľa v merite veci rozhodol súd, ktorý nebude z hľadiska objektívnej stránky neustrannosti vzbudzovať akékoľvek pochybnosti... (nález sp. zn. II. ÚS 367/2021, zo 16. decembra 2021, ods. 53).

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej „ESL“ alebo „Súd“) vo veci Paixão Moreira sá Fernandes proti Portugalsku v ods. 93 a 94 rozsudku z 25. februára 2020 č. 78108/14 vyslovil porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru z dôvodu nedostatku neustrannosti odvolacieho súdu, ktorý sťažovateľovi ukladal trest. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom, sp. zn. 2Tdo 25/2008, z 9. decembra 2008 vyslovil porušenie § 30 ods. 4 a iných ustanovení Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 v neprospech obvineného, lebo v jeho trestnej veci konal vylúčený policajt a ním získané podklady sa stali základom pre meritorne rozhodnutie súdov, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku. Obžalovaný G. na verejnom zasadnutí 8. apríla 2022 založil do spisu uznesenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 4. februára 2022 (kauza obvinených Č. s spol.). Vyšetrovateľ, ktorý podal na Č. a spol. trestné oznámenie a následne im vzniesol obvinenie, jednoznačne vyjadril presvedčenie o ich vine (str. 18 uznesenia). Prokurátorka skonštatovala, že ak bolo prípravné konanie vykonané vylúčeným orgánom, nie je možné prihliadať na tieto úkony... a ak by bola podaná obžaloba a vykonané súdne konanie, bolo by porušené právo na obhajobu. Uvedená vada konania spôsobuje nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia.

Na základe vyššie uvedených skutočností preto došlo k porušeniu práv obžalovaného G., pretože mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov na základe výroku o vine z rozsudku Špeciálneho súdu z 24. februára 2009, ktorý vydal vylúčený predseda senátu JUDr. Ján Hrubala. Uvedené porušenie umocňuje skutočnosť, že Špecializovaný súd sa k tejto námietke vôbec nevyjadril.

Vo vzťahu k porušeniu pravidla zásady špeciality uviedol: „Obžalovaný G. 17. januára 2022 podal návrh, aby predseda senátu prerušil trestné stíhanie a požiadal Súdny dvor Európskej únie o vydanie predbežného rozhodnutia. Návrh odôvodnil tým, že pre skutok č. 2 rozsudku (vražda G. Q.) sudca

Špeciálneho súdu vydal 8. januára 2007 európsky zatýkací rozkaz za účelom vyžiadania súhlasu súdu v Budapešti na trestné stíhanie obžalovaného, avšak v rámci b) európskeho zatykača nie je uvedený vnútroštátny zatýkací rozkaz a žiadny takýto príkaz na zatknutie podľa Trestného poriadku nebol vydaný. Európsky zatykač z 8. januára 2007 je nezákonný a súd hlavného mesta v Budapešti ho nemal vykonať. Ďalej obžalovaný namietal aj zákonnosť rozhodnutia súdu v Budapešti zo 7. februára 2007 pre nesprávne údaje o osobe obžalovaného vo výrokovej časti rozhodnutia a z dôvodu toho, že súd výslovne neudelil súhlas na trestné stíhanie, ale namiesto toho konštatoval, že podmienky pre vydanie trvajú.

Špecializovaný súd návrh obžalovaného vyriešil ako predbežnú otázku, pričom dospel k záveru, že návrh je nedôvodný a nepredložením prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru nebude porušené právo obžalovaného na súdnu ochranu a zákonného sudcu a právo na spravodlivé konanie. Špecializovaný súd zároveň poukázal na príslušné časti uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tost/37/2021, z 23. novembra 2021. Najvyšší súd v uvedenej súvislosti konštatoval, že európsky zatýkací rozkaz vydaný za účelom vyžiadania súhlasu na trestné stíhanie nie je európsky zatýkací rozkaz v pravom slova zmysle a...nebolo potrebné ďalší vnútroštátny zatykač vydať...S konštatovaním Špecializovaného súdu a najvyššieho súdu v uznesení z 23. novembra 2021 sa nestotožňujem. Súdny dvor európskych spoločností v rozsudku z 1. decembra 2008 vo veci C-388/08, trestné konania proti Arturovi Leymannovi a Aleksejovi Pustovarovovi, konštatoval, že súhlas na trestné stíhanie musí byť vyžiadaný v súlade s čl. 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia a získaný, ak je potrebné vykonať trest, alebo opatrenie spojené s odňatím slobody. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí pod č. R 10/2017 konštatoval, že dodatočný súhlas podľa § 31 ods. 2 písm. g) zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkaní je potrebný až na výkon konkrétneho rozhodnutia o obmedzení osobnej slobody. Sudca Špeciálneho súdu 8. januára 2007 vydal európsky zatýkací rozkaz, pričom do kolónky b) formulára nezapísal žiadny vnútroštátny zatykač a ani nevydal príkaz na zatknutie. Súdny dvor Európskej únie v rozsudku z 1. júna 2016 vo veci C-241/15 v trestnom konaní proti Niculaiemu Aurelovi Bob-Dogimu, konštatoval:

1. Článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykaní a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „zatykač“ uvedený v tomto ustanovení sa má chápať tak, že označuje vnútroštátny zatykač, ktorý je odlišný od európskeho zatykača.

2. Článok 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím 2009/299, sa má vykladať v tom zmysle, že keď európsky zatykač, ktorý je založený na existencii „zatykača“ v zmysle tohto ustanovenia, neobsahuje odkaz na existenciu vnútroštátneho zatykača, vykonávajúci súdny orgán ho nemôže vykonať, ak vzhľadom na informácie predložené podľa čl. 15 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2002/584 v znení zmien a doplnení, ako aj akékoľvek iné informácie, ktoré má k dispozícii, tento orgán konštatuje, že európsky zatykač nie je platný, keďže bol vydaný bez toho, aby bol skutočne vydaný vnútroštátny zatykač, ktorý je odlišný od európskeho zatykača.

V rozsudku Súdného dvora EÚ z 1. júna 2016 vo veci C-241/15 sa tiež uvádza, že čl. 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia nepripúšťa výnimku (ods. 45), pojem „zatykač“ uvedený v čl. 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia označuje jedine vnútroštátny zatykač (ods. 46), opačný výklad.....je potrebné odmietnuť (ods. 47), európsky zatykač musí byť v každom prípade založený na jednom z vnútroštátnych súdnych rozhodnutí uvedených v tomto ustanovení (ods. 51). Čl. 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia zahŕňa požiadavku zákonnosti, ktorej dodržanie predstavuje podmienku platnosti európskeho zatykača, nespĺnenie tejto požiadavky musí v zásade viesť k tomu, že vykonávajúci súdny orgán tento zatykač nevykoná (ods. 64), keď bol európsky zatykač vydaný bez toho, aby bol skutočne vydaný vnútroštátny zatykač, súd nesmie európsky zatykač vykonať z dôvodu, že tento zatykač nespĺňa požiadavky zákonnosti stanovené v čl. 8 ods. 1 rámcového rozhodnutia (ods. 66).

Podľa Oznámenia Komisie - Príručka o vydávaní a vykonávaní európskeho zatykača (2017/C 335/01) Úradný vestník Európskej únie v bode 2.1.3. Požiadavka vykonateľného súdneho rozhodnutia sa uvádza: „Vydávajúce súdne orgány musia vždy zabezpečiť, aby pred vydaním EZ existovalo vykonateľné domáce súdne rozhodnutie. (...)“ str. 13. Ďalej sa odkazuje na rozsudok Súdného dvora vo veci C-241/15, Bob-Dogi.

V bode 2.6. Pravidlo špeciality - možnosť trestného stíhania za iné trestné činy sa uvádza: „Žiadosť o

súhlas sa musí predložiť rovnakým postupom a musí obsahovať rovnaké informácie ako riadny EZ. (...)“ str. 19. Odkazuje sa na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-388/08, Leymann a Pustovarov. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze, sp. zn. II. ÚS 695/2017, z 5. decembra 2018 uviedol, že rozhodnutia Súdneho dvora sú záväzné ako celok a k obsahu právnej vety nemožno pristupovať ako k pravidlu spôsobilému samostatnej subsumpcie, prípadne tak, že ju vnútroštátny interpret bude vykladať izolovane bez znalosti súvislostí, ku ktorým sa organicky viaže, a pojmy v nej uvedené bude interpretovať s ohľadom na vnútroštátne špecifická, ale jej význam je potrebné nachádzať v kontexte celého odôvodnenia rozhodnutia Súdneho dvora o predbežnej otázke. Argumenty najvyššieho súdu uvedené v uznesení z 23. novembra 2021, že žiadosť o súhlas nie je EZR, má len jeho formu a pred jej zaslaním nie je potrebné vydať ďalší vnútroštátny zatykač, sú v rozpore s textom čl. 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia, v ktorom sa uvádza, že: „žiadost' o súhlas sa predloží vykonávajúcemu súdnemu orgánu doplnená o informáciu uvedenú v článku 8 ods. 1.... pričom podľa čl. 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia: Európsky zatykač obsahuje nasledujúce informácie.... dôkaz o zatykači.... Ustanovenia čl. 27 ods. 4 v spojení s čl. 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia nepripúšťajú žiadnu výnimku a výslovne uvádzajú, že súčasne s európskym zatykačom má byť vydaný aj vnútroštátny zatykač.

Argumenty najvyššieho súdu sú v rozpore aj s rozsudkom Súdneho dvora z 1. júna 2016 vo veci C-241/15 (už citovaný), v ktorom sa jasne a výslovne uvádza, že európsky zatykač v každom prípade musí byť založený na vnútroštátnom zatykači a pokiaľ európsky zatykač neobsahuje odkaz na vnútroštátny zatykač, súd ho nemôže vykonať. Odpoveď Špecializovaného súdu, ktorý v podstate len odkázal na závery najvyššieho súdu, je svojvoľná a nepostačujúca. Keďže výklad podaný najvyšším súdom nie je zlučiteľný s právom EÚ, mal Špecializovaný súd uplatniť rozsudok Súdneho dvora z 1. júna 2016 vo veci C-241/15, v zmysle ktorého je európsky zatykáci rozkaz vydaný Špeciálnym súdom 8. januára 2007 nezákonný. Súd hlavného mesta Budapešť tento európsky zatykač nemal vykonať. Táto nezákonnosť sa premieta následne aj do rozhodnutia súdu v Budapešti zo 7. februára 2007, ktoré preto nemožno považovať za súhlas na trestné stíhanie obžalovaného podľa § 12 ods. 2 písm. g) zákona o EZR a podľa čl. 27 ods. 3 písm. g) rámcového rozhodnutia.

Ústavný súd v náleze, sp. zn. II. ÚS 381/2018, z 11. októbra 2018 vyslovil porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy a zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a uviedol, že.... nepredložením prejudiciálnej otázky súdnemu dvoru dochádza k nesprávnemu obsadeniu súdu v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy, a teda k porušeniu základného práva na zákonného sudcu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 201/04, IV. ÚS 161/08)... ak súd poslednej inštancie v prípade, že skúmané ustanovenie európskeho práva nemožno považovať za celkom jasné (*acte clair*) alebo judikatúrou súdneho dvora za objasnené v dostatočnej miere (*acte éclairé*), nepoloží súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku zameranú na správnu interpretáciu tohto ustanovenia, poruší základné právo strán konania na súdnu ochranu, zákonného sudcu a spravodlivé súdne konanie (ods. 31 nálezu). Judikatúra Súdneho dvora EÚ je priamo záväzná pre všetky členské štáty a ich orgány aplikujúce právo, a tieto sú povinné ju rešpektovať a aplikovať jednotne na území celej Európskej únie (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 45/2021, z 11. februára 2021, ods. 26).

V prípade, že obžalovaný G. bude právoplatne odsúdený a bude nariadený výkon trestu, dôjde k porušeniu jeho práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. a), ods. 4 Dohovoru, pretože súhlas na trestné stíhanie je nezákonný. Zároveň bude porušené právo obžalovaného na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a jeho právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pretože vnútroštátny súd nepožiadala Súdny dvor o vydanie predbežného rozhodnutia. Špecializovanému súdu nič nebránilo vydať nový európsky zatykáci rozkaz, tentokrát v súlade s čl. 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia a nadväzujúcou judikatúrou Súdneho dvora a získať súhlas na trestné stíhanie obžalovaného G.“.

Vo vzťahu k uloženiu výnimočného trestu odňatia slobody na 25 rokov obhajca obžalovaného uviedol: „Stotožňujem sa so záverom Špecializovaného súdu, ktorý konštatoval, že vykonané znalecké dokazovanie znalkyňou Doc. PhDr. Máriou Gažiovou, PhD., MBA, m. prof. nepotvrdilo, že nie je nádej, že by obžalovaného G. bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na 15 rokov až do 25 rokov.

Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku, sp. zn. 2 To 166/2009, z 19. augusta 2009 uviedol: zásada v pochybnostiach v prospech obvineného (in dubio pro reo) platí pre celé trestné konanie, a teda platí aj pre posudzovanie podmienok pre ukladanie trestu odňatia slobody na doživotie.

Na základe záverov prezentovaných znalkyňou PhDr. Gažiovou je možné konštatovať, že nie sú splnené podmienky pre uloženie doživotného trestu obžalovanému podľa § 29 ods. 3 písm. c) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, pretože sa z hľadiska výsledkov psychologického skúmania úspešnosť resocializácie javí ako možná. Dokonca, za určitých podmienok môže byť budúca adjustácia obžalovaného relatívne úspešná. Zvlášť poukazujem na skutočnosť, že znalkyňa PhDr. Gažiová vyšetrila obžalovaného G. dovedna päťkrát (2007, 2008, dvakrát v roku 2015 a naposledy v januári 2022). Uvedená skutočnosť podstatným spôsobom zvyšuje objektivitu záverov znaleckého dokazovania. Priaznivých faktorov pre úspešnú resocializáciu je 8. Rizikové faktory sú 4, pričom v podstate vychádzajú z dlhotrvajúceho pobytu obžalovaného vo väzbe a výkone trestu, čo má za následok nedostatok praktických životných skúseností. Mám za to, že rizikové faktory takéhoto charakteru nepredstavujú podmienky predpokladané v zmysle § 29 ods. 3 písm. c) Trestného zákona. Špecializovaný súd správne poznamenal, že na pozitívnej resocializácii obžalovaného sa významnou mierou podieľa vykonávaný trest, ale aj vzťah obžalovaného k synovi. V tejto súvislosti poukazujem na prelomový rozsudok ESLP vo veci Vinter a ďalší proti Spojenému kráľovstvu z 9. júla 2013 číslo sťažnosti 66069/09, 130/10 a 3896/10, kde Veľká komora v ods. 119 a nasl. vo vzťahu k doživotnému trestu uviedla, že čl. 3 Dohovoru musí byť interpretovaný tak, že si vyžaduje redukovateľnosť trestu v zmysle preskúmania umožňujúceho vnútroštátnym orgánom zvážiť, či došlo k akýmkoľvek významným zmenám v osobe doživotne odsúdeného a či z hľadiska jeho nápravy v priebehu trestu došlo k takému vývoju, že to vedie k záveru, že ďalšie väznenie už nie je viac dôvodné z legitímnych penologických dôvodov.

Obžalovaný G. je obmedzený na osobnej slobode nepretržite od 24. augusta 2006, pričom z výpovede znalkyne ako i z ďalších listinných dôkazov vyplýva záver, že u neho došlo k takému vývoju, že ďalšie väznenie už nie je dôvodné. Ďalším významným rozsudkom ESLP týkajúcim sa doživotného trestu je prípad Marcello Viola proti Taliansku (č. 2) z 13. júna 2019 č. 77633/16. Súd v ods. 125 rozsudku uviedol, že osobnosť odsúdeného nezostane v čase spáchania trestného činu ustálená a vo výkone trestu sa môže meniť. Špecializovaný súd teda nezistil dôvody na uloženie doživotného trestu, avšak je priam nevyhnutné, aby obžalovaný bol na dostatočne dlhý čas izolovaný od ostatnej spoločnosti. Z hľadiska úvah o ukladaní trestu súd vychádzal zo skutočnosti, že obžalovaný G. spáchal trestný čin vraždy G. Q. z obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky, ako člen organizovanej skupiny aj obzvlášť trýznivým spôsobom. Ustanovenie § 31 ods. 3 Trestného zákona zamedzuje dvojnásobnému pričítaniu rovnakej okolnosti v neprospech ale aj v prospech páchatel'a. Ustanovenie § 31 ods. 3 Trestného zákona má čeliť tomu, aby okolnosť, ktorá je zákonným znakom skutkovej podstaty trestného činu, a to tak základnej, ako aj tzv. kvalifikovanej skutkovej podstaty, bola znovu osobitne hodnotená ako poľahčujúca alebo priťažujúca okolnosť. Motív a spôsob spáchania vraždy G. Q. Špeciálny súd v roku 2009 zahrnul pod príslušnú právnu kvalifikáciu, a preto je neprípustné, aby Špecializovaný súd tieto okolnosti znovu pričítal v neprospech obžalovaného, resp. aby týmito okolnosťami odôvodňoval vysoký stupeň nebezpečnosti trestného činu v zmysle § 29 ods. 3 písm. a) Trestného zákona a nevyhnutnosť uloženia 25 ročného trestu. Ústavný súd Českej republiky v náleze, sp. zn. III. ÚS 1250/12, z 13. novembra 2012 v bode 52 tohto nálezu uvádza: Zo všeobecných pravidiel vymieravania trestu vyplýva, že nemožno tú istú skutočnosť pričítať v neprospech páchatel'a viackrát - po prvé ako znak skutkovej podstaty trestného činu, po druhé ako priťažujúcu okolnosť a po tretie ako okolnosť svedčiacu o veľmi vysokej závažnosti zločinu; uplatní sa tu analogicky zákaz viacnásobného pričítania, vyslovený v § 39 ods. 4 Trestného zákonníka v bode 51 nálezu uvádza: akákoľvek vražda je z podstaty veci vždy hrozným činom, ktorý možno vždy charakterizovať veľmi negatívnymi hodnotiacimi úsudkami a expresívnymi výrazmi. Domnievam sa, že došlo k porušeniu § 31 ods. 3 Trestného zákona, pretože obzvlášť trýznivý spôsob usmrtenia poškodeného Q., ktorý mal obžalovaný G. spáchať ako člen organizovanej skupiny z obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky zakladali právnu kvalifikáciu skutku podľa § 219 ods. 2 písm. b), písm. i), písm. j) Trestného zákona a súčasne Špecializovaný súd tieto okolnosti vyhodnotil aj ako konanie

vysoko nebezpečné pre spoločnosť. Mám za to, že neboli splnené podmienky pre uloženie 25 ročného trestu odňatia slobody obžalovanému G..“

Vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru vo svojom odvolaní obžalovaný uviedol: „Právo na spravodlivý proces obsahuje aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote. Čím dlhšie trvá trestné konanie, tým viac sa narušuje väzba medzi trestným činom a trestom. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení, sp. zn. 1Tost/12/2012, zo 16. mája 2012 uviedol, že neprimeraná lehota konania svojimi dôsledkami v kontexte 10 rokov od spáchania skutku môže nadobúdať charakter odopretia spravodlivosti. Pre skutky č. 1 a č. 3 bolo obžalovanému vznesené obvinenie 8. marca 2005, trestné konanie teda trvá 17 rokov a viac ako 3 mesiace. Pre skutok č. 2, ktorý sa mal stať 19. mája 2004, bolo obžalovanému vznesené obvinenie 18. septembra 2006. Od skutku teda uplynulo viac ako 18 rokov a 1 mesiac a trestné konanie trvá 15 rokov a 9 mesiacov. V každom prípade ide o extrémnu dĺžku konania. Špecializovaný trestný súd v rozsudku, sp. zn. BB-3Tš 25/2006, z 22. februára 2016 v druhovo podobnej veci uviedol, že...nie vinou obžalovaných nastala situácia, keď v dovolacom konaní došlo ku zrušeniu právoplatných súdnych rozhodnutí a bolo nariadené opätovné prejednanie a rozhodnutie predmetnej veci, pričom od spáchania skutkov oblažovanými uplynula doba viac ako 10 rokov. Súdna prax na takéto prípady reaguje svojimi rozhodnutiami tak, že sa páchatelom môže pri ukladaní výmery trestu zohľadniť dlhší časový odstup od spáchania skutku tým, že sa páchatelom uloží trest kratšieho trvania. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku, sp. zn. 2Tdo 8/2013, z 30. apríla 2013 konštatoval, že ak odvolací súd zruší napadnutý rozsudok len vo výroku o treste a len v tomto rozsahu vráti vec súdu prvého stupňa, čím výrok o vine nadobudne právoplatnosť, dovolanie nemožno podať len proti výroku o vine, keďže vo veci existuje stav neukončeného trestného stíhania.

Konečným rozhodnutím je rozhodnutie, ktorým sa definitívne rozhodlo o predmete konania, t. j. rozhodnutie vo veci samej. V trestných veciach sa musí rozhodnúť nielen o vine, ale aj o treste, pričom definitívnym rozhodnutím o treste nemusí byť vždy rozsudok, ktorým bol trest uložený alebo potvrdený, ale rozhodnutie, ktorým sa určila definitívna podoba trestu, napr. rozhodnutie o zlúčení trestov (súhrnný trest) uložených viacerými rozsudkami. (ESLP vo veci Eckle proti Spolkovej republike Nemecko, rozsudok z 15. júla 1982, § 77). Európsky súd vo veci Eckle konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, kde v § 77 o. i. uviedol, že pre sudcov v Trieri neznamenovalo určenie súhrnného trestu iba matematický výpočet, pretože podľa § 54 Trestného zákona boli viazaní urobiť vlastné, celkové hodnotenie všetkých činov, z ktorých boli sťažovatelia uznaní vinní v Saarbruckene a v Trieri, a takisto boli viazaní posúdiť osobnosť páchatelov, čo koniec koncov urobili vo svojom rozhodnutí z 24. novembra 1977. Navyše krajský súd bol povinný vziať do úvahy ako poľahčujúcu okolnosť okrem iných vecí aj lehotu, ktorá uplynula od rozsudku Najvyššieho spolkového súdu „do konečného rozhodnutia“. V prípade odsúdenia nemožno hovoriť o „rozhodnutí o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia“ v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, kým nie je definitívne stanovený rozsudok. Prípád Eckle je druhovo podobný prejednávanej veci obžalovaného G., pretože Špecializovaný súd bol viazaný urobiť celkové hodnotenie predmetnej veci a posúdiť osobnosť obžalovaného. Mám za to, že Špecializovaný súd mal zohľadniť dobu, ktorá uplynula od skutku vraždy Q. a zohľadniť ju pri ukladaní trestu.

Odstup času od skutku má vplyv na hodnotenie stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť, ktorá sa plynutím času znižuje, rovnako sa znižuje potreba postihnúť páchatela, pretože odstupom času sa miera aj účel trestu a tiež skutočnosti vyplývajúce na hodnotenie možnosti nápravy páchatela.

Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze, sp. zn. II. ÚS 451/2018, zo 16. júna 2020 v ods. 39 uviedol, že...za spravodlivé zadost'účinenie je potrebné považovať nie iba priznanie určitej finančnej čiastky, ale tiež možnosť zohľadnenia neprimeranej dĺžky konania pri výmere trestu v prípade odsudzujúceho rozsudku. Podobne Tempel proti Českej republike, rozsudok z 25. júna 2020 č. 44151/12, ods. 78. Prietahy v konaní v zásade zakladajú porušenie práva na spravodlivý súdny proces chráneného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Výnimkou je zohľadnenie neprimeranej dĺžky súdneho konania v konečnom rozhodnutí súdu, napríklad vo forme zníženia trestu alebo zastavenia trestného stíhania. Túto okolnosť štrasburské orgány ochrany práva spravidla posudzujú už pri preskúmaní prijateľnosti sťažnosti z pohľadu, či sťažovateľ je poškodenou osobou v dôsledku porušenia práv zaručených Európskym dohovorom. Výnimočne však túto skutočnosť zohľadňujú aj pri meritórnom posudzovaní porušenia čl. 6 ods. 1

dohovoru. Súd tak postupoval napríklad v prípade Beck proti Nórsku (rozhodnutie z 26. septembra 2001 týkajúce sa sťažnosti č. 26390/95). Trestné konanie vedené proti sťažovateľovi trvalo 7 rokov a 7 mesiacov. Vnútroštátne sudy túto skutočnosť zohľadnili pri ukladaní výšky trestu sťažovateľa. Napriek závažnosti trestných činov bol sťažovateľ odsúdený na trest odňatia slobody vo výške 2 rokov, čo bola dolná hranica povolená príslušnými ustanoveniami trestného práva za porovnateľné trestné činy a zjavne bol nižším ako v podobných prípadoch. Prvok prietahov v konaní bol hlavnou „poľahčujúcou“ okolnosťou. Redukciou trestu odňatia slobody na základe okolnosti dĺžky konania vnútroštátny súd potvrdil oprávnenosť sťažovateľových námietok na porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru z pohľadu neprimeranej dĺžky konania. Na základe toho potom súd konštatoval, že nedošlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože vnútroštátne orgány dostatočne zrozumiteľným spôsobom priznali porušenie zachovania požiadavky „primeranosti“ lehoty a poskytli náhradu zníženia trestu výslovným a merateľným spôsobom. Primerane tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 To 14/2009, z 18. marca 2010 (Zbierka stanovísk NS a súdov SR č. 1/2011). Najvyšší súd uložil obžalovanému J. L. trest odňatia slobody vo výmere 4 roky za trestné činy skrátenia dane spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona a iné (trestná sadzba 5 až 12 rokov), kde dokonaním všetkých skutkov uvedených v rozsudku štátnemu rozpočtu Slovenskej republiky bola spôsobená ujma v celkovej výške viac ako 61 miliónov SK. K zmierneniu trestu súd pristúpil z dôvodu neprimeranosti dĺžky konania, ktoré v tomto prípade trvalo viac ako 11 rokov. Ústavný súd Českej republiky v náleze, sp. zn. I. ÚS 554/04, z 31. marca 2005 vyslovil porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 8 ods. 2 Listiny. V bode III ústavný súd uviedol: Právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov, resp. právo na prejednanie veci v primeranej lehote je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Časový horizont toho, kedy sa účastníkovi konania dostáva konečného rozhodnutia vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou merítok celkovej spravodlivosti konania. Čím je tento horizont dlhší, tým viac sa rozostrejú kontúry spravodlivosti ako v očiach priamych účastníkov konania, tak i vo všeobecnom vnímaní verejnosti a verejnej mienky. Celkovo sa tak oslabuje kredibilita štátnej moci a špecificky moci súdnej. V bode IV v časti B, ústavný súd uviedol: Je nepochybné, že s predlžujúcou sa dĺžkou konania sa vytráca základný vzťah medzi trestným činom a ukladaným trestom. Doba medzi trestným jednaním sťažovateľa a vynesením konečného rozhodnutia má bezprostredný vplyv na účel trestu, ktorý má byť uložením konkrétneho trestu dosiahnutý. Ústavný súd je preto toho názoru, že účel trestu tak, ako ho definuje § 23 Trestného zákona, nemožno v danom prípade po dobe dlhšej ako 12 rokov od spáchania trestnej činnosti dosiahnuť uložením trestu odňatia slobody, ktorý je z hľadiska účelu či funkcie vo vzťahu k sťažovateľovi čírou represiou. Tú však ako hlavný účel trestu zákon (§ 23 Trestného zákona) nepredvída, a môže byť preto uplatnená iba akcesoricky, t. j. vedľa hlavných účelov trestov vymedzených v § 23 Trestného zákona. Nemožno pritom prehliadnuť, že odňatie slobody je najprísnejšou sankciou predvídanou Trestným zákonom. Niet pochyb o tom, že nezohľadnenie uplynutia extrémne dlhej doby od skutkov pri výmere trestu obžalovanému G. je porušením jeho vyššie označených práv“.

Obžalovaný navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok z dôvodov uvedených v § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) a písm. e) Trestného poriadku a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové rozhodnutie.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal odvolanie aj prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (č. l. 10581 a nasl. spisu, zv. č. 47).

Uviedol nasledovné: „...prvostupňový súd prihliadol a vzal do úvahy všetky podstatné a relevantné skutočnosti potrebné pre rozhodnutie, avšak dovoľm si nesúhlasiť s ich vyhodnotením súdom prvého stupňa. Ako podstatný dôkaz pre uloženie výnimočného trestu na dvadsaťpäť rokov, avšak nie na doživotie obžalovanému U. G.Č., bol vyhodnotený znalecký posudok č. 79d/2021 znalkyne v odbore psychológia, vypracovaný znalkyňou Doc. PhDr. Máriou Gažiovou, PhD., MBA, m. prof., ktorá bola následne aj vypočutá v rámci dokazovania vykonaného na verejnom zasadnutí 8. apríla 2022. Zo záverov označeného znaleckého posudku (aj v spojení s výpoveďou znalkyne na verejnom zasadnutí) vyplynulo, že nádej na nápravu páchatel'a existuje, čo prvostupňový súd vyhodnotil ako skutočnosť, na základe ktorej nie je spravodlivé a možné uložiť obžalovanému výnimočný trest odňatia slobody na doživotie. S týmto záverom prvostupňového súdu, ktorý ho pomerne rozsiahlo odôvodnil, si dovoľm nesúhlasiť a naopak som toho názoru, že aj po vykonaní znaleckého dokazovania bolo namieste a spravodlivé uložiť

obžalovanému výnimočný trest odňatia slobody na doživotie.

Opakovane spomenutý znalecký posudok „rozdelil“ faktory možnej resocializácie obžalovaného do dvoch kategórií, a síce pozitívne a negatívne. Pri výpočte pozitívnych faktorov možnej resocializácie obžalovaného poukazujem na dve podstatné skutočnosti, s ktorými znalkyňa pracovala, a to aktuálny „stav“ obžalovaného a neurčitosť a relativita pojmov. Príkladmo, znalkyňa uvádza: „posudzovaný má aktuálne tendenciu vnímať a významnejšie akceptovať potreby iných ľudí...“ „aktuálne sa prítomnosť tendencie preberať zodpovednosť za svoje činy javí ako primeraná...“ „hodnotným sa javí okruh citových väzieb posudzovaného k členom svojej rodiny. „Pri pretrvávani záujmu rodiny o posudzovaného /čo znalec nemá možnosť verifikovať/ a jeho odbornom sprevádzaní sa z hľadiska výsledkov psychologického skúmania úspešnosť resocializácie javí ako možná“. „Psychologické vyšetrenie aktuálne zachytáva tendenciu k redukcii egocentrickej orientácie v hodnotovom systéme a relatívne vyššiu disponovanosť vnímať a akceptovať potreby iných ľudí.“; a ostatne „Za predpokladu dobrej spolupráce s odborníkmi v rámci resocializačného programu, ktorá pomôže skvalitniť premostenie subjektívne náročnejších stránok sociálnej interakcie v novom prostredí, môže byť budúca adjustácia posudzovaného relatívne úspešná“. Naopak, pri výpočte a hodnotení negatívnych faktorov možnej resocializácie znalkyňa vychádzala zo skutočností nemenných, majúcich trvalý charakter (napr. udalosti, ktoré sa v minulosti stali, nemenné povahové vlastnosti obžalovaného, „plynutie času“).

Medzi negatívne a trvalé faktory, ktoré majú vplyv na možnú resocializáciu, obsahom vyššie konštatovaného znaleckého posudku znalkyňa zaradila málo komplexnú praktickú životnú skúsenosť po relatívne dlhotrvajúcom pobyte vo väzení, frustrovanosť v nových životných situáciách, sklon k povahovej dominancii, nedôverčivosti a uzavretosti a spoločenskú atmosféru relativizácie platných spoločenských noriem. V rámci dokazovania na verejnom zasadnutí znalkyňa tiež uviedla, že kriminálna anamnéza u obžalovaného začala v období juvenilnom, mladom období, čo z hľadiska prognózy nie je dobrá vec. U obžalovaného je nepriaznivé, že v povahe má vysokú dominantnosť, má potrebu rozkazovať, čo je povahový rys, ktorý je trvalý, nezmení sa. Druhým rysom u obžalovaného, ktorý je nepriaznivý, je paranoidne disponované myslenie, že vníma okolie vysoko ostražito ako potencionálnych nepriateľov, ktorí by mu mohli uškodiť. Rys agresivity a úzkosti sú len dve strany jednej mince a tento rys je u obžalovaného zvýšený. Z uvedeného je podľa môjho názoru namieste dospieť k záveru, že faktory, ktoré sú vyhodnotiteľné ako pozitívne vo vzťahu k možnej resocializácii obžalovaného, sú vysoko relatívne a „hypotetické“, závisiace od okolností, ktoré nastanú v budúcnosti (napr. ak bude obžalovaný spolupracovať s odborníkmi...), resp. aj od okolností, ktoré v budúcnosti obžalovaný nedokáže bezvýhradne ovplyvniť (napr. jeho vzťah s rodinou, kde môže dôjsť k jeho narušeniu aj z dôvodov na strane iných členov rodiny obžalovaného, nie z dôvodov na strane jeho).

Znalecký posudok opakovane konštatuje, že určité skutočnosti sa „javia“, a to „aktuálne“. Základná otázka preto je, ako sa tieto pozitívne faktory budúcej resocializácie obžalovaného vyvinú do budúca, aké teda budú v skutočnosti v dobe vykonania časovo ohraničeného trestu odňatia slobody obžalovaným a hlavne, ako v čase po výkone trestu odňatia slobody obžalovaný s nimi „naloží“, resp. sa nimi bude riadiť. Odpoveď na ňu ponúkla sama znalkyňa v rámci jej výsluchu, kde konštatovala, že neexistujú psychologické metódy, ktorých výsledky možno považovať za 100 % - né. Stále sa pohybuje na určitej hladine pravdepodobnosti.

Naopak, pri výpočte negatívnych faktorov vplyvujúcich na budúcu resocializáciu obžalovaného, je záver znaleckého posudku priamy a jednoznačný. Tieto faktory sú dané, nemenné, a preto je podľa môjho názoru namieste skúmať ich kvalitu a vplyv na osobu obžalovaného, a teda mieru jeho resocializácie až po vykonaní „základnej“ časti výkonu trestu odňatia slobody a tam rozhodnúť, či je možné, aby bol obžalovaný začlenený do spoločnosti mimo ústav na výkon trestu odňatia slobody.

Súd prvého stupňa do odôvodnenia rozsudku poňal aj skutky, z ktorých spáchania bol obžalovaný U. G. uznaný za vinného a bol mu následne ukladaný trest, proti ktorému smeruje toto odvolanie. Som toho názoru, že splnenie podmienok predpokladaných § 29 ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku, pre uloženie výnimočného trestu odňatia slobody na doživotie obžalovanému U. G., bolo v plnom rozsahu preukázané povahou a okolnosťami skutkov, zo spáchania ktorých bol právoplatne uznaný vinným [konkrétne trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. i), písm. j) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.] v spojení s vyššie konštatovaným znaleckým posudkom.

Sám prvostupňový súd konštatoval, že nemal pochybnosť o tom, že stupeň nebezpečnosti trestného činu vraždy je pre spoločnosť mimoriadne vysoký a uloženie výnimočného trestu odňatia slobody si vyžaduje účinná ochrana spoločnosti. Súd vychádzal aj z toho, že obžalovaný U. G. spáchal trestný čin vraždy z obzvlášť zavrhnúťhodnej pohnútky, navyiac vraždu G. Q. ako člen organizovanej skupiny aj obzvlášť trýznivým spôsobom. Vražda G. Q., motivovaná najmä výstrahou pre ostatných a vykonaná za desaťminútového surového trýznenia obete, je konaním vysoko nebezpečným pre spoločnosť a stále svedčí o morálnej bezcitnosti obžalovaného. Ľudský život je najvyššou hodnotou chránenou trestno-právnymi i inými predpismi, pričom spôsob vykonania vraždy svedčí o absolútnej neúcte k ľudskému životu. Na tomto mieste sa žiada zvýrazniť, sledujúc § 29 ods. 3 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku, že mimoriadne vysoký stupeň nebezpečnosti trestného činu u obžalovaného bol „maximalizovaný“ vo všetkých „alineách“ predpokladaných spomenutým zákonným ustanovením, teda jednalo sa o trestný čin vykonaný obzvlášť zavrhnúťhodným spôsobom, s obzvlášť zavrhnúťhodnou pohnútkou a jeho dôsledkom bol nenapraviteľný následok v podobe smrti G. Q.. Spôsob spáchania činu, ako aj jeho pohnútky boli absolútne bezcitné, priam zvrátené.

Ako bolo konštatované vyššie, prvostupňový súd nemal pochybnosť o tom, že stupeň nebezpečnosti trestného činu vraždy je pre spoločnosť mimoriadne vysoký a uloženie výnimočného trestu odňatia slobody si vyžaduje účinná ochrana spoločnosti, čím bola naplnená aj podmienka pre uloženie výnimočného trestu odňatia slobody na doživotie u obžalovaného U. G., predpokladaná § 29 ods. 3 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku. Čo sa týka naplnenia ostatnej podmienky pre uloženie výnimočného trestu odňatia slobody na doživotie uvedenej v § 29 ods. 3 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku, som toho názoru, že aj táto bola v celom rozsahu naplnená, a to v súhrne hodnotenia viacerých dôkazov. U obžalovaného U. G. prvostupňový súd správne žiadnu poľahčujúcu okolnosť nezistil. Naproti tomu obžalovanému priťažovalo, že trestnú činnosť páchal ako osoba, ktorá v čase páchania trestnej činnosti netrpela duševnou poruchou a pokračoval v nej po dlhší čas, pričom v minulosti bol už pre trestné činy obdobnej povahy odsúdený. Na tomto mieste je potrebné zvýrazniť, že prvostupňový súd z tejto skutočnosti, ako i z celkových okolností prípadu, vyvodil záver, že u obžalovaného U. G.Č. z hľadiska sklonu k páchaniu trestnej činnosti ide o osobu, u ktorej sklon k recidíve je veľmi pravdepodobný.

Prvostupňový súd celkom správne zdôraznil, že možnosť resocializácie je kompetentný riešiť ako otázku právnú, k čomu znalci poskytujú „len“ podklady. V rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov nie je možné tento dôkaz „povýšiť“ na iné dôkazy a skutočnosti nimi preukázané. Ako bolo uvedené vyššie, podľa môjho názoru, znalecký posudok ako dôkaz nedal v žiadnom prípade „zodpovednú“ odpoveď na možnosť nápravy obžalovaného U. G. vykonaním výnimočného trestu odňatia slobody v trvaní do dvadsaťpäť rokov, a to napriek tomu, že znalkyňa pri jej výsluchu uviedla, že táto možnosť je viac ako 50 %. Pri hodnotení možnosti nápravy obžalovaného U. G. je podľa môjho názoru potrebné primárne vychádzať zo znaleckým skúmaním konštatovaných faktorov, majúcich vplyv na jeho potencionálnu resocializáciu, ktoré sú dané a nemenné. V tejto kategórii faktorov boli identifikované výlučne okolnosti negatívnej povahy limitujúce jeho akúkoľvek možnosť nápravy. Pri tomto konštatovaní potom treba vziať na zreteľ aj okolnosti, ktoré podrobne popísal prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí, týkajúce sa skutku a osoby obžalovaného, u ktorého *expressis verbis* o. i. uzavrel, že „že u obžalovaného U. G. z hľadiska sklonu páchania trestnej činnosti ide o osobu, u ktorej sklon k recidíve je veľmi pravdepodobný“. Takýto, plne opodstatnený záver súdu prvého stupňa, v spojení s osobnostnou výbavou obžalovaného, povahou skutku zo spáchania ktorého bol právoplatne uznaný za vinného a okolností jeho spáchania podľa mojej mienky možno dôvodne dospieť k záveru, že nateraz je možnosť nápravy obžalovaného vylúčená.

Dovolím si prezentovať úvahu, že možnosť nápravy páchatel'a v zásade s istotou nemožno prognózovať v časovom horizonte výkonu dlhodobého trestu odňatia slobody. Práve pre dĺžku času, po uplynutí ktorej má byť vopred stanovená možnosť nápravy obžalovaného, má byť určenie tejto prognózy znalcom z odboru psychológie iba jedným z dôkazov, na podklade ktorých môže súd prijať záver o existencii alebo neexistencii nádeje, že je páchatel'a možné napraviť trestom odňatia slobody nad pätnásť až do dvadsiatich piatich rokov. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť pritom vždy v súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred

útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Pri ukladaní trestov je nutné vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to princípu zákonnosti trestu a princípu individualizácie trestu. Trest odňatia slobody na doživotie možno uložiť len vtedy, keď účel trestu z hľadiska generálnej a individuálnej prevencie nie je možné zabezpečiť inými miernejšími prostriedkami trestného práva (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 To 10/2021, z 11. januára 2022).

Vzhľadom k vyššie uvedenému, majú na pamäti všetky aspekty trestu, možno konštatovať, že nie je nádej, že by obžalovaného bolo možné napraviť trestom odňatia slobody nad pätnásť až do dvadsiatich piatich rokov. „Relatívne“ kategórie, ktoré boli znaleckým posudkom v tomto prípade znalkyňou označené ako pozitívne faktory pre možnosť nápravy obžalovaného, bude na mieste skúmať až po vykonaní časti trestu odňatia slobody (v rámci prípadne podanej žiadosti o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody obžalovaným), pričom štátu ostane možnosť a prostriedky v prípade, že nedôjde k náprave obžalovaného, ako spoločnosť pred jeho ďalším potencionálnym konaním ochrániť. V prípade, že k náprave obžalovaného dôjde, tento má nádej na život mimo ústavu na výkon trestu odňatia slobody“.

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste obžalovaného U. G. a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že obžalovanému U. G. uloží výnimočný trest odňatia slobody na doživotie.

Špecializovanému trestnému súdu bola 28. júna 2022 predložená vlastnoručne napísaná replika obžalovaného U. G. z 25. júna 2022 k odvolaniu prokurátora (č. l. 10590 a nasl. spisu, zv. č. 47), v ktorej uviedol v podstate nasledovné.

Podľa obžalovaného argumentácia prokurátora je zavádzajúca, nemá oporu v zákone ani v príslušnej judikatúre. Zhodnotil pozitívne a negatívne faktory, ktoré uviedol prokurátor vo svojom odvolaní a porovnaním uviedol, čo k tvrdenému prokurátorom uviedla znalkyňa v znaleckom posudku. Ďalej uviedol, že znalkyňa nekonštatovala také patopsychologické znaky, ktoré by mali predikovať ďalšie a ďalšie zlyhávajúce. Obžalovaný dodal, že po piatich dôkladných vyšetreniach od roku 2007 znalkyňa skonštatovala, že nepredpokladá psychické zlyhanie, nič tomu nenasvedčuje, aby sa tak malo stať a vyjadrenia obžalovaného považuje za úprimné. Miera resocializácie je vyššia ako 50% a znalkyňa sa priklonila k percentu vyššiemu pre možnosť pohybu na slobode, ako pre pobyt v chránenom prostredí. Obžalovaný tiež poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky, III. ÚS 1250/12, z 13. novembra 2012.

K tvrdeniu prokurátora, že nateraz je možnosť jeho nápravy vylúčená, dospel podľa obžalovaného selekciou a deformáciou obsahu znaleckého posudku a ďalších dôkazov. V súvislosti so zásadou in dubio pro reo poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 2To 166/2009, z 19. augusta 2009 a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2To/121/2021, z 1. februára 2022. Poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/66/2018, zo 16. septembra 2020, ktorý na základe znaleckého posudku z odvetvia psychológie, podľa ktorého „resocializácia obžalovaného Z. F. je možná“, zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo výroku o uložení doživotného trestu a uložil trest 25 rokov. Podľa obžalovaného znalecký posudok č. 79d/2021 nevyvoláva žiadne pochybnosti a výpoveď znalkyne na verejnom zasadnutí je možné vyhodnotiť v jeho prospech. Poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I. ÚS 3741/11, z 28. júna 2012.

Podľa obžalovaného U. G. neboli splnené podmienky § 29 ods. 3 písm. c) Trestného zákona. K prokurátorom tvrdenému, o splnení podmienok uvedeného ustanovenia, obžalovaný uviedol, že motív a spôsob spáchania trestného činu boli zahrnuté pod príslušnú právnu kvalifikáciu a v zmysle § 31 ods. 3 Trestného zákona je neprípustné tieto okolnosti znovu pričítať v neprospech obvineného a odôvodňovať vysoký stupeň nebezpečnosti trestných činov podľa § 29 ods. 3 písm. a) Trestného zákona, resp. § 29 ods. 3 písm. c) Trestného zákona.

Vo vzťahu k prokurátorom uvádzanej priťažujúcej okolnosti [§ 34 písm. ch) Trestného zákona] obžalovaný uviedol, že sa táto argumentácia vzťahuje na skutky 1) a 3) rozsudku. Podľa jeho názoru je táto okolnosť uplatnená v rozpore s § 31 ods. 3 Trestného zákona, pretože podmienka spáchania alebo pokračovania v trestnej činnosti pod dlhší čas je základným znakom skutkovej podstaty skutku 1)

(zločinecká skupina) ako aj skutku 3) (hrubý nátlak). V súvislosti s uvedeným poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tdo 20/2018, z 10. júla 2018 a na nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. III. ÚS 1250/12, na bod 52.

Obžalovaný U. G. uviedol, že napadnutý rozsudok je nezákonný, pretože mu bol uložený trest na základe rozsudku Špeciálneho súdu z 24. februára 2009, ktorý vyniesol vylúčený predseda senátu JUDr. Ján Hrubala a za takých okolností nie je podľa obžalovaného možné uložiť žiadny trest.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bolo 5. septembra 2022 doručené doplnenie dôvodov odvolania U. G.. V predmetnom podaní uviedol:

„V súvislosti s mne uloženým trestom na základe výroku o vine rozsudku Špeciálneho súdu z 24. februára 2009, ktorý vydal vylúčený predseda senátu JUDr. Ján Hrubala poukazujem na nález pléna Ústavného súdu ČR, sp. zn. PL.ÚS 110/20, z 27. júla 2021, ktorý v ods. 67 Nálezu uviedol: „Protože Vrchní soud svým usnesením, č. j. 8 To 45/2007-355,1 ze dne 29. 5. 2007 hrubě zasáhl do práva stěžovatele na soudní ochranu a na zákonného soudce podle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 1 Listiny, je celá následující etapa trestního řízení, počínaje úkony a postupem Krajského soudu v Praze, přes jeho odsuzující rozsudek, č. j. 2 T 46/2007-4003, ze dne 26. 11. 2008, odsuzující rozsudek Vrchního soudu v Praze, č. j. 8 To 97/2009-4175, ze dne 9. 12. 2009 a konče napadeným usnesením Nejvyššího soudu, sp. zn. 8 Tdo 790/2010, ze dne 28. 7. 2011 stížena vadou, která měla za následek rozhodování nezákonného soudu o vině a trestu stěžovatele, a proto je zapotřebí uvedená soudní rozhodnutí bez dalšího zrušit již jen pro tento důvod. Ústavní soud se proto dále nezabýval obsáhlou argumentací stěžovatele proti těmto odsuzujícím rozhodnutím, potažmo usnesení o odmítnutí dovolání stěžovatele Nejvyšším soudem, neboť by to bylo nadbytečné a nevhodné“.

Súčasťou doplnenia odvolania bola aj príloha vyššie uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. PL. ÚS 110/20, z 27. júla 2021.

Obžalovaný U. G. navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové rozhodnutie, a to s poukazom na vyššie uvedené, ako aj na dôvody uvedené v odvolaní z 21. júna 2022.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné a odvolanie obžalovaného U. G. je dôvodné čiastočne.

Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), náležitého zistenia okolností svedčiacich v prospech aj v neprospech obvineného (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku), ako aj zásady rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Špecializovaný trestný súd v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne presvedčivo a zrozumiteľne vysvetlil, na základe čoho uložil obžalovanému výnimočný trest odňatia slobody na 25 (dvadsaťpäť) rokov a na výkon trestu ho zaradil do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny.

Najvyšší súd konštatuje, že Špecializovaný trestný súd vyhodnotil vykonané dôkazy súhrne logickým a zároveň aj presvedčivo odôvodneným spôsobom, ktorému hodnoteniu z hľadiska pravidiel § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno nič vytknúť. Hodnotenie dôkazov Špecializovaného trestného súdu neodporuje ich základným princípom a záverom vysloveným Špecializovaným trestným súdom.

K tej časti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku z 24. februára 2009 vedenej pod sp. zn. BB-3T 3/2008, v ktorej bol obžalovaný U. G. uznaný za vinného zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, z trestného činu vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 219, ods. 1, ods. 2 písm. b), i) a j) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2015 a trestného činu hrubého nátlaku formou spolupáchateľstva podľa § 9, ods. 2, § 235a ods. 1, ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, je potrebné zdôrazniť, že v tom čase nerozhodovali vylúčení sudcovia, v následnom inom konaní bol zrušený len výrok o treste obžalovaného U. G., všetky ostatné výroky predmetného rozsudku ohľadom jeho osoby sú naďalej právoplatné. K vylúčeniu sudcu prvostupňového súdu došlo až rozhodnutím najvyššieho súdu 26. januára 2022. Možno konštatovať, že v pôvodnom konaní pri rozhodovaní o vine a treste, ale aj o obnove konania boli dôvody vylúčenia sudcu JUDr. Jána Hrubalu neznáme nielen súdom, ale aj procesným stranám, a teda právne neexistovali. Prvostupňový súd postupoval správne, keď v novom konaní v zmenenom zložení senátu vykonal dokazovanie zamerané na objasnenie všetkých otázok dôležitých pre uloženie trestu a následne v tomto odvolacom konaní nie je možné spochybnenie už právoplatných výrokov o vine žiadnym relevantným procesným postupom, a už vôbec nie konštatovaním porušenia práva na nestranný súd, spravodlivé súdne konanie a prezumpciu nevinu.

V písomnom odôvodnení rozsudku Špecializovaný trestný súd náležite a podrobne vysvetlil, prečo nerozhodoval o návrhu obžalovaného U. G. na prerušenie trestného stíhania. Odvolací súd si závery prvostupňového súdu vyargumentované na stranách 13 až 16 odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku v celom rozsahu osvojil a odkazuje na ne. Je potrebné zdôrazniť, že ak v pôvodnom konaní súdy nezistili porušenie zásady špeciality, v situácii právoplatného uznania viny a rozhodovania len o treste je riešenie takto nastolenej otázky procesne irelevantné. Preto je správny postup prvostupňového súdu, keď na verejnom zasadnutí bez ďalšieho doplnil dokazovanie k rozhodovaniu o treste obžalovaného U. G..

K tej časti odvolania, v ktorej sa obžalovaný vyjadroval k samotnej výške uloženého trestu, nemožno si nevšimnúť, že v určitom slova zmysle vyjadril spokojnosť so skutočnosťou, že prvostupňový súd neuložil výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, čo možno vnímať aj ako určitú reakciu na odvolanie prokurátora.

Na druhej strane vytkol súdu v podstate to, že v odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku zopakoval pri hodnotení poľahčujúcich a priťažujúcich okolností kvalifikačné znaky skutkovej podstaty trestného činu vraždy, a to konkretizované v ustanoveniach § 219 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, teda že iného úmyselne usmrtil obzvlášť surovým alebo (a) trýznivým spôsobom a v § 219 ods. 2 písm. j) Trestného zákona, teda že iného úmyselne usmrtil v úmysle získať majetkový prospech alebo v úmysle zakryť, alebo uľahčiť iný trestný čin alebo z inej obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky.

K tomu najvyšší súd poznamenáva, že najmä v konaní o trestných činoch podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, kde sa na základe mnohých zákonných okolností (napr. priťažujúcich podľa § 37) zvyšujú hranice trestných sadzieb, je tzv. dvojnásobné pričítanie vo výrokovej časti nezákonné, a to samozrejme sa vzťahuje aj na tzv. starý Trestný zákon, aj keď nie až v takom rozsahu. Opakovanie niektorých úvah v odôvodnení rozsudku je síce nežiadúce, nemusí však spôsobiť nespravodlivosť alebo dokonca nezákonnosť samotného výroku.

Podľa ustanovenia § 29 ods. 1 prvá veta Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 výnimočným trestom sa rozumie trest odňatia slobody nad pätnásť až do dvadsiatich piatich rokov a trest odňatia slobody na doživotie. Z toho je zrejmé, že zákonodarca aj pri ukladaní výnimočného trestu (pri splnení nevyhnutných zákonných podmienok) pripustil pomerne rozsiahle hranice trestnej sadzby. Za tejto situácie je ťažko predstaviteľné, aby súd neobjasnil úvahy, na základe ktorých uložil výnimočný trest napr. na hornej hranici trestnej sadzby, ako to bolo v tomto prípade. Navyše, skúmanie a ustálenie podmienok podľa § 29 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona je obligatórny postup súdu pre uloženie formy výnimočného trestu.

Podľa ustanovenia § 29 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody nad pätnásť rokov až do dvadsiatich piatich rokov môže súd uložiť iba vtedy, ak stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť je veľmi vysoký a možnosť nápravy páchatelia je obzvlášť sťažená, to neplatí, ak súd ukladá tento výnimočný trest podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona. Predmetné ustanovenie však v žiadnom prípade nemožno vykladať tak, že pri naplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 2 písm. b), j) Trestného zákona súd nemôže konštatovať aj vyššie uvedené okolnosti, resp. zistenie naplnenia niektorých podmienok z odseku 3 písm. a) uvedeného ustanovenia, napr. mimoriadne vysoký stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť vzhľadom na obzvlášť zavrhnúťhodný spôsob vykonania trestného činu, obzvlášť zavrhnúťhodnú pohnútku, obzvlášť ťažký alebo ťažko napravitelný následok.

Aj odvolací súd konštatuje, že spôsob, akým obžalovaný U. G. so spolupáchateľmi obmedzili osobnú slobodu poškodeného G. Q., časové rozpätie od spútania, zabalenia do posteľnej plachty a odvozu na odlahlé miesto až do usmrtenia a tiež spôsob komunikácie je obzvlášť trýznivý z hľadiska psychiky obete. Škrtenie ťažným lanom, ktoré do usmrtenia trvalo asi desať minút, nepochybne spôsobilo obeti mučivé útrapy a ide o trýznivý spôsob aj z hľadiska fyzického utrpenia. Je nepochybné, že vražda bola vykonaná obzvlášť zavrhnúťhodným spôsobom tak, ako to predpokladá ustanovenie § 29 ods. 3, písm. a) Trestného zákona. To isté možno konštatovať aj v súvislosti s obzvlášť zavrhnúťhodnou pohnútkou k usmrteniu G. Q., keď odmietanie spolupráce pri nelegálnom dovoze cigariet je neakceptovateľný dôvod pre usmrtenie človeka z akéhokoľvek hľadiska. S poukazom na to, že v tomto prípade je následok nenapravitelný, tak podľa vyššie citovaného ustanovenia by boli splnené podmienky pre uloženie výnimočného trestu na doživotie. To isté sa týka podmienky uvedenej v § 29 ods. 3 písm. b) Trestného zákona, že uloženie takého trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti. Tu najvyšší súd poukazuje nielen na vyššie spomínanú vraždu, ale aj na skutočnosť, že obžalovaný bol uznaný za vinného aj z ďalších dvoch trestných činov, v oboch prípadoch s vysokým stupňom nebezpečnosti (vyjadrené v duchu Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005).

Na druhej strane je v reakcii na odvolanie prokurátora, ktorý v ňom argumentuje nevyhnutnou potrebou uloženia výnimočného trestu na doživotie, náležité poukázať na to, že ani podľa názoru najvyššieho súdu nie je kumulatívne splnená tretia podmienka pre uloženie tohto trestu podľa § 29 ods. 3 písm. c) Trestného zákona, a to že nie je nádej, že by páchatelia bolo možné napraviť trestom odňatia slobody nad pätnásť až do dvadsiatich piatich rokov. Formulácia, že „nie je nádej“, je jednoznačná a striktná, vylučuje akúkoľvek možnosť nápravy. Je potrebné zdôrazniť, že táto podmienka musí byť splnená práve v čase, keď súd rozhoduje o treste. Je pravdou, že znalecký posudok z odboru psychológie v tomto nie je jediným dôkazom, ale na druhej strane veľmi dôležitým a zásadným a jeho závery nemožno ignorovať bez uvedenia dôležitých dôvodov a už vôbec nie poukazovaním na splnenie podmienok uvedených pod bodmi a), b) § 29 ods. 3 Trestného zákona.

Prvostupňový súd na stranách 17 a 18 písomného vyhotovenia rozsudku náležite a podrobne vysvetlil svoje úvahy k možnej resocializácii obžalovaného po tom, čo k vypracovanému znaleckému posudku bola znalkyňa na hlavnom pojednávaní osobne vypočutá. Najvyšší súd si tieto úvahy v celom rozsahu osvojil bez potreby ich opakovania. Na základe toho konštatuje, že u obžalovaného U. G. v súčasnosti je možnosť nápravy trestom odňatia slobody nad pätnásť až do dvadsiatich piatich rokov.

Vzhľadom na vyššie rozoberané okolnosti vraždy ohľadom spôsobu jej vykonania a predchádzajúcej pohnútky je nevyhnutné uloženie výnimočného trestu odňatia slobody pri hornej hranici zákonne vymedzenej trestnej sadzby v § 29 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Tu treba zdôrazniť, že obžalovaný U. G. bol právoplatne uznaný za vinného nielen z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), i), j) Trestného zákona, ale aj z trestného činu hrubého nátlaku podľa § 235a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s trestnou sadzbou päť až dvanásť rokov a zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 s trestnou sadzbou päť až desať rokov (viacčinný súbeh trestných činov). Teda ukladá sa úhrnný trest za tri závažné trestné činy, nielen za vraždu. Tu prvostupňový súd pri správnej právnej kvalifikácii ukladania

výnimočného trestu opomenul uviesť označenie úhrnný. Toto pochybenie najvyšší súd sám opravil.

V konečnom dôsledku je potrebné uviesť, že prvostupňový súd pri rozhodovaní o treste obžalovanému žiadnu okolnosť nezapočítal dvakrát, len dôsledne odôvodnil, prečo obžalovanému neuložil výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, ale výnimočný trest v rozpätí nad pätnásť rokov až do dvadsiatich piatich rokov, a to na hornej hranici.

S odôvodnením prvostupňového súdu ohľadom uloženie trestu na hornej hranici sa najvyšší súd stotožňuje, pričom čiastočne prihliada na jedinú námietku, ktorá je súčasťou odvolacích dôvodov obžalovaného U. G.. Ide o právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 2 Dohovoru.

V prejednávanej veci súdy konali priebežne, bez akýchkoľvek prietáhov v dôsledku čoho je obžalovaný U. G. právoplatne uznaný za vinného z vyššie citovaných trestných činov na základe rozsudku prvostupňového súdu z 24. februára 2009 v spojení s uznesením odvolacieho súdu z 13. septembra 2010, a to bez prerušenia právoplatnosti výroku o vine. Aj o ukladaní trestu po povolení obnovy konania v tejto veci v dôsledku aplikácie nálezu Ústavného súdu, resp. po povolení obnovy konania v inej trestnej veci s následným zrušením pôvodne uloženého súhrnného trestu súdy v tejto veci rozhodovali o treste v primeranom čase. Preto nemožno konštatovať žiadne tzv. subjektívne prietahy.

Skutočnosť, že od právoplatnosti rozhodnutia o vine obžalovaného až do aktuálneho rozhodovania o treste uplynulo obdobie takmer dvanástich rokov, je objektívnej povahy a nebola zavinená konaním súdov v tejto veci. Preto na ňu súd prihliadol len čiastočne a oproti prvostupňovému rozhodnutiu znížil výmeru uloženého výnimočného trestu na dvadsaťštyri rokov.

Riadiac sa uvedeným rozhodol najvyšší súd tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto rozsudku, s tým, že odvolaniu obžalovaného čiastočne vyhovel a odvolanie prokurátora zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.